

PIYANO EĞİTİMİNDE SINAV KAYGISI VE SINAV KAYGISI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

*Yrd. Doç. Dr. M. Kayhan KURTULDU
KTÜ. Fatih Eğt.Fak. GSEB.MEABD.*

ÖZET

Piyano eğitiminde sınav kaygısı, bireylerin piyano performansı esnasında en çok etkilendikleri unsurların başında gelmektedir. Piyano sınavlarında yaşanan kaygının bireylerin piyano başarısına olumsuz etki ettiği bilinmektedir. Bireylerin piyano sınavlarında yaşadıkları kaygının düzeyi, onların akademik başarısı üzerinde de belirleyici roller üstlenmektedir. Gerek bireysel etkenler, gerekse çevresel etkenler doğrultusunda değişen kaygı düzeyleri, yapılan çalışma içerisinde irdelenmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla bu durum piyano sınavlarındaki kaygının daha yakından incelenmesini gerektirmektedir. Yaşanan kaygının nedenleri üzerinde durulan bu çalışmada, elde edilen veriler doğrultusunda yorumlar yapılmıştır. Yapılan çalışmada piyano eğitiminde yaşanan sınav kaygısının durumu ve nedenlerinin belirlenmesine yönelik ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği tespit edilmeye çalışılmıştır. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Harran Üniversitesi ve Yüzüncü yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında piyano eğitimlerini sürdürmekte olan ve bu dersi tekrar olarak alan piyano öğrencileri üzerinde uygulanan ölçeğin çeşitli istatistik işlemlerden geçirilmesi sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Kaygı düzeylerinin ve kaygı nedenlerinin belirlenmesine yönelik sorulara verilen cevaplar ve ölçeğin güvenilirlik düzeyi incelenmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirliliğinin belirlenmesinde Alpha katsayısı, faktör analizi madde toplam korelasyonları, KMO ve Barlett's testleri ve faktörler arası korelasyon ölçümleri yapılmıştır. Ölçümler sonucunda elde edilen veriler, piyano eğitiminde sınav kaygısına yönelik bazı verileri ve ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik düzeyi konusunda bulgulara ulaşmamızı sağlamıştır. Çalışma sonucunda kullanılan ölçeğin önemli ölçüde geçerli ve güvenilir olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Piyano Eğitimi, Sınav Kaygısı, Geçerlik ve Güvenirlik*

GİRİŞ

Sınav kaygısı kavramı, bireylerin akademik yaşantısında kısmen yada büyük ölçüde etkili bir psikolojik olgudur. Hemen her öğrencinin etkisi altında kaldığı sınav kaygısı, bireyleri genellikle olumsuz etkilemekte ve sınav başarısını düşürmektedir. Sınav kaygısının akademik başarı üzerindeki etkisini arttıran önemli unsurlardan biri de bireylerin kaygıyı algılama ve üstesinden gelebilme becerileridir. Sınav esnasında psikolojik olarak tedirgin olan öğrencinin, başaramama korkusu yâda çalıştığını sergileyememe endişesi taşıması, beceriye dayalı sınavlardaki en belirgin görüntüdür. Öğrenci bu noktada bilişsel olarak bir bilgi karışması yaşayabileceği gibi, okuduğunu takip etmekte de zorlanabilir. Sınav süresince bireyin davranışlarına yansıyan bu psikolojik ve bilişsel etkinin, performansın kalitesini düşürdüğü de açıktır.

Sınav kaygısı bir sınav yâda benzer bir değerlendirme sürecinde yaşanan başarısızlık yada farklı olumsuz durumlarla bağlantılı olarak gelişen görüngüsel, davranışsal ve psikolojik tepkilerin oluşumuna değinmektedir (Spada vd, 2006). Sınav kaygısında aşırı psikolojik uyarıcı unsurlar, birey bir sınava hazırlanırken yâda sınav esnasında avuç içlerinin terlemesi, kalp ritminin yükselmesi yada yüzeysel ve çabuk nefes alıp verme gibi fiziksel belirtiler gösterir ve bu fiziksel ve bilişsel tepkiler sınav sürecinde olumsuz hisler ve olumsuz koşullar oluşmasına sebep olur (Whitaker Sena, Lowe, Lee, 2007).

Genellikle sınav kaygısının beceri performansı ile olumsuz bir ilişki içerisinde olduğu belirtilmektedir (Reeve, Heggstad, Lievens, 2008) ve sınav kaygısı ile sınav performansı arasındaki bu olumsuz ilişki, bireyin müziksel başarısını olumsuz etkilemektedir (Reeve, Bonaccio, 2008). Beceriye dayalı performansın gereği olarak bireylerin çalgısına olan konsantrasyonu, bu olumsuz ilişkiyi ortadan kaldıracabilecek önemli unsurlardan biridir. Özellikle piyano çalgısına yönelik performansın değerlendirilmesinde sınav kaygısı ve akademik başarı arasındaki olumsuz ilişkinin yansımalarını görmek mümkündür.

Yüksek sınav kaygısının azaltılması, hem adayların akademik performanslarının artması, hem de stresin olumsuz sonuçlarından korunabilmeleri için gerekli görünmektedir (Yıldırım,2008). Sınav kaygısı bireyin sınav performansını düşürdüğü gibi, öğrencilerin kendine güvenini de azaltır (Miesner, Maki, 2007). Sınav kaygısı akademik performansın en güçlü belirleyicisidir (Sansgiry, Sail, 2006) ve sınav kaygısının en önemli iki unsuru öğrencilerin performansını etkileyen endişe ve duygusallıktır (Dibattista, Gosse, 2006). Deneysel literatürde sınav kaygısının düşük akademik başarı ile bağlantılı olduğu geniş çapta kabul görmüştür (Chappel vd., 2005). Diğer bir deyişle sınav kaygısı öğrencinin akademik başarısını etkileyen önemli etkiye sahip bir motivasyondur (Bembenuty, 2008).

Müzikal performans kaygısı kısmen ihmal edilmiş psikolojik bir olgudur (Kenny, Osbourne, 2006). Bu psikolojik fenomen olgusu içerisinde bireylerin psikolojik algıları sınav kaygısının etki düzeyini belirlemektedir. Bireylerin sınav kaygısı kavramı karşısında yaşadığı psikolojik çekinceler, müzikal performanslarını olumsuz etkilemektedir. Müzikal performans ölçümünde önemli bir boyut olan çalgı eğitiminde ise bireylerin yaşadığı kaygının değerlendirmeye etkisi, bireylerin kontrolü dışında gerçekleşmektedir.

Müzikal performans kaygısı bilişsel, psikolojik ve davranışsal değişkenlerin bir karışımından meydana gelmektedir. Müzikal performansın etkileri sadece performansın kalitesini değil aynı zamanda performanstan alınan zevki de ortadan kaldırmaktadır (Kirchner, 2002). Bireylerin ortaya koyduğu performans, yaptıkları çalışma kadar yaşadıkları heyecanı da yansıtmaktadır. Müzikal performans süresince ortaya çıkan kalite bireyin kişisel becerisiyle birlikte heyecanını da nasıl kontrol edebildiğine bağlıdır. Özellikle sınavlarda yaşanan heyecanın temelinde bireyin yaşadığı psikolojik etkiler kadar çalışma süreci de kendini göstermektedir.

Müzik eğitiminde önemli bir yeri olan bireysel uygulamalar, öğrencilerin önemli ölçüde performans kaygısı yaşamamasına sebep olmaktadır. Müzik eğitiminin en önemli uygulama alanı olan çalgı eğitimi ve çalgı eğitimi sürecinin de önemli bir parçası olan piyano eğitiminde sınav kaygısı, yukarıda bahsedilen sebepler dolayısıyla bireylerde kimi zaman olumsuz etkiler yaratmaktadır. Özellikle akademik başarı üzerinde hissedilir bir etkisi olan sınav kaygısı kavramını, bireylerin yanlış yapma korkusu ya da başarısız olma düşüncesiyle birlikte düşünmek mümkündür.

Piyano eğitiminde sınav kaygısının ölçülmesi, öğrencilerin piyano becerilerini sergileyebilmesi ve buna bağlı olarak piyano çalma becerilerinin gelişmesi açısından önemlidir. Dolayısıyla piyano öğrencileri ile gerek genel, gerekse özel bazı ölçümlerin yapılması ve tespit edilen problemlerin giderilmesi için rehber olunması akademik başarı üzerinde etkili bir süreçtir. Bireylerin kendi öğrenme kapasiteleri ve çalışma gereksinimlerinin belirlenmesi ve buna yönelik bir plan dâhilinde çalışılması atılacak ilk adımdır. Bireylerin sınav esnasında yaşadığı sorunların belirlenmesi için çeşitli genel veya özel testlerin uygulanması, muhtemel yüksek kaygı düzeylerinin belirlenmesinde gereklidir. Bu çalışmada piyano eğitiminde sınav kaygısının belirlenmesini amaçlayan bir ölçek geliştirilmeye çalışılmasının altında yukarıda belirtilen faktörler yatmaktadır. Piyano öğrencilerinin sınav kaygısına bakışları, kaygı düzeyleri ve kaygıya neden olan faktörlerin

belirlenmesini amaçlayan ölçek, öğrencilerin nasıl yönlendirilebileceğine de ön ayak olabilecek yapıya sahiptir. Bu yolla sınav kaygısı düzeyleri belirlenen öğrencilerin nasıl yönlendirilebileceği tespit edilmiş olur. Dolayısıyla öğrencilerin kendine güvenleri artacağı gibi değerlendirilmeleri de kolaylaşacaktır.

YÖNTEM

Yapılan çalışmada ilk olarak piyano eğitimine yönelik sınav kaygısı literatürü taranmıştır. Literatür taraması neticesinde elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda, sınav kaygısı kavramına yönelik bilgiler bir araya getirilmiş ve piyano eğitiminde sınav kaygısına yönelik bir ölçek geliştirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen ve 41 sorudan oluşan ölçek, ilk olarak 90 kişilik bir örneklem grubuna uygulanmış ve ön değerlendirmesi yapılarak güvenilirliği belirlenmiştir. Yapılan ön değerlendirme ve ön istatistik çalışmanın neticesinde ölçekte yer alan bir madde çıkarılarak 40 soruluk orijinal ölçeğe ulaşılmıştır. Ön değerlendirme aşamasında ölçeğe yönelik olumlu sonuçların alınması ile örneklem grubu belirlenmiş ve son uygulama aşamasına geçilmiştir.

Piyano eğitimine yönelik sınav kaygısı ölçeğinin uygulanmasında, üç farklı üniversiteden 374 piyano öğrencisi çalışmaya katılmıştır. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Harran Üniversitesi ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören ve piyano dersini alan bu 374 öğrencinin ölçeğe verdiği cevaplar değerlendirmiştir. Yaklaşık 1 ay süren uygulama süreci sonunda elde edilen veriler son değerlendirme ve istatistik ölçüm sürecine tabi tutulmuştur. Örneklem grubunu oluşturan öğrenciler aşağıda da görüldüğü gibi sınıf, cinsiyet, mezun olduğu okul yaklaşık başarı düzeyleri gibi kategorilere ayrılmıştır.

Tablo 1 Örneklem Grubuna Ait Betimsel Veriler

Sınıf, Cinsiyet, Mezun Old. Lise, Başarı Düzeyi	n	(%)
Birinci Sınıf	75	% 18,2
İkinci Sınıf	103	% 28,5
Üçüncü Sınıf	99	% 27
Dördüncü Sınıf	86	% 22,3
Kız	203	% 55,8
Erkek	163	% 41,2
AGSL	178	% 46,7
Diğer	185	% 49,3
55 ve yukarı	198	% 54
54 ve altı	167	% 42,7

Yukarıdaki tabloda örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin okudukları sınıf, cinsiyet, mezun oldukları lise türü ve piyano dersindeki başarı durumları yer almaktadır. Örneklem grubu ile ilgili sınıflandırma yapılırken mezun oldukları lise türü, mesleki eğitimlerine ilk kez başladıkları güzel sanatlar lisesi ve diğer liseler olarak ikiye ayrılmıştır. Güzel sanatlar lisesi, öğrencilerin üniversitede okudukları bölüme yönelik eğitim verdiği için diğer liselerden ayrı tutulmuştur. Diğer liseler kategorisinde ise müziğe yönelik mesleki eğitim verilmeyen standart lise, Anadolu lisesi, öğretmen lisesi gibi seçenekler yer almaktadır. Burada ölçülmek istenen güzel sanatlar lisesi ve diğer lise mezunları arasındaki farklılık olduğundan sınıflandırma bu şekilde yapılmıştır. Diğer yandan öğrencilerin piyano dersindeki başarı durumu, 100 puanlık sistemde ortalama bir değer olan 55-54 düzeyi temel alınarak belirlenmiştir. Bu noktada öğrencilerin verdikleri cevapların değerlendirilmesinde düşük ve yüksek başarı grupları arasındaki durum göz önüne alınmıştır. Dolayısıyla başarı durumuna yönelik gruplandırma, alt ve üst başarı grupları biçiminde 55'ten yukarı ve 54'ten aşağı olarak

iki grupta toplanmıştır. Fakat örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin düşük bir kısmı yukarıdaki sınıflandırma sorularına cevap vermemiştir. Dolayısıyla yukarıdaki tabloda cevap veren öğrencilerin ilgiler yer almaktadır. Cevaplarda başarı düzeyi sorusuna 9 öğrenci, lise mezuniyeti sorusuna 11 öğrenci, cinsiyet sorusuna 8 öğrenci ve sınıf düzeyi sorusuna 11 öğrenci cevap vermemiştir.

Ölçeğin örneklem grubu ile uygulanması sonrasında geçerlik ve güvenilirlik ölçümleri yapılmış, grubu oluşturan öğrencilerin alt kategorilere dağılım belirlenmiştir. İstatistik ölçümler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 13,0 paket programı kullanılmıştır. Öğrencilerin sınıf, cinsiyet, mezuniyet gibi kategorilerdeki dağılımını ve verdikleri cevapları belirlemek için frekans ve yüzde ölçümü yapılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesinde ise Cronbach's Alpha güvenilirlik ölçümü, faktör analizi, madde toplam korelasyonları ve korelasyon katsayısı hesaplama işlemleri tercih edilmiştir. Güvenirlik ölçümünde ölçeği oluşturan her maddenin güvenilirlik değerleri yanında, ölçeği oluşturan ana başlıklara ait faktörlerin de güvenilirlik katsayıları tespit edilmiştir. Ölçeği oluşturan her sorunun, her ana başlığın ve ölçeğin genelinin Alpha katsayısı belirlenerek ölçeğin güvenilirliği test edilmiştir. Diğer yandan Alpha katsayısı ölçümleriyle birlikte KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunluğu testi, Barlett's Test of Sphericity faktörlenebilirlik düzeyi ve standart sapma değerleri de hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerliliğinin belirlenmesinde ise ölçeği oluşturan ana başlıklar arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanmış, anlamlı fark olan basamaklar belirlenmiştir.

Tablo 2 Ölçeği Oluşturan Alt Faktörler ve Maddeler

Maddeler	Faktörler							
	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8
Madde	2	1	18	16	5	8	26	27
No	3	4	25	33	12	9	34	28
	7	6		17	20	10	35	29
		13			23	11		30
		14			24	19		
		15			31	21		
					32	22		

Tablo 2'de ölçeği oluşturan maddelerin kaç başlık altında toplandığı ve bu maddelerin ilgili başlıklara göre nasıl dağıldığı yer almaktadır. Ölçeği oluşturan yukarıdaki sekiz ayrı başlığın belirlenmesinde faktör analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan ölçümlerde analiz edilen 40 maddenin öz değeri 1'den büyük sekiz ana faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu sekiz faktörün ölçeği ilişkin açıkladıkları toplam varyansın %60,69 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Ölçeğe ilişkin oluşan sekiz basamağın faktör dağılımının da 0,725 ile 0,440 arasında gerçekleştiği ve oluşan faktör yükünün önemli ölçüde yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Faktör analizi sonucu faktör yükü, madde toplam korelasyon değeri ve güvenilirlik düzeyi düşük çıkan 11, 19, 22, 30, 34. sorular ölçekten çıkarılmıştır. Faktör analizi sonucu ölçekte yer alan 35 soruya yönelik ortaya çıkan bu sekiz ana başlık aşağıdaki gibi adlandırılmıştır. Yapılan değerlendirmelerde faktör analizi için 0,40, madde toplam korelasyonları için 0,30 alt sınırı referans alınmıştır. Elenen maddeler bu referans sınırları altında kalmıştır.

1. Sınav Öncesi Yaşanan Heyecana Yönelik Sorular
2. Sınav Süresince Yaşanan Heyecana Yönelik Sorular
3. Sınav Sonrası Yaşanan Heyecan Yönelik Sorular
4. Sınava Hazırlık Sürecine Yönelik Sorular
5. Öğrencilerin Kendilerine Olan Güvenlerine Yönelik Sorular

6. Sınav Heyecanına Etki Eden Unsurlara Yönelik Sorular
7. Sınav Sistemi ve İşleyişe Yönelik Sorular
8. Meslek Seçimi ve Geleceğe Yönelik Sorular

BULGULAR

Bu bölümde 35 sorudan oluşan piyano eğitiminde sınav kaygısı ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik ölçümü sonuçlarının yer aldığı tablolar ve bu tablolara ait yorumlar yer almaktadır. Tablolar kendi içerisinde ve birlikte yorumlanarak ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği değerlendirilmiştir.

Tablo 3 Faktörler İçi Güvenirlik Katsayıları ve KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) Ölçüm Sonuçları

Faktörler	SS	Alpha	KMO	p
F 1	1,02	86,95	,88	,000
F 2	0,66	87,18		
F 3	0,91	86,99		
F 4	0,80	87,85		
F 5	0,66	87,55		
F 6	0,75	87,25		
F 7	0,81	87,20		
F 8	0,71	87,32		

p <0.01 (Sig.). Alpha (α): 87,28

Tablo 3'te yer alan veriler incelendiğinde ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir bir sonuç verdiği anlaşılmaktadır. Ölçeğin KMO değeri ve alpha değerinin birbirine oldukça yakın ve %88 ve %87 önem düzeyi gibi oldukça yüksek bir düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. Ölçeği oluşturan toplam 35 maddenin dağıldığı 8 faktör içerisinde KMO örneklem uygunluğu değerinin 0,88 düzeyinde gerçekleştiği, Barlett's testi sonucuna ait anlamlılık (Sig.) değerinin de p <0.01 düzeyine göre anlamlı olduğu gözlenmektedir. Bu duruma göre ölçek için tercih edilen örneklem grubunun analiz için uygun, elde edilen sonuçlarında faktör analizine uygun olduğunu söylemek mümkündür. Ölçeği oluşturan faktörlerin Alpha güvenirlik katsayısı ise birinci faktör için 86,95, ikinci faktör için 87,18, üçüncü faktör için 86,99, dördüncü faktör için 87,85, beşinci faktör için 87,55, altıncı faktör için 87,25, yedinci faktör için 87,20, sekizinci faktör için 87,32 olarak sonuçlanmıştır. Ölçeğin genel Alpha güvenirlik katsayısı ise yukarıda da belirtildiği gibi 87,28 olarak bulunmuştur. Yapılan Alpha ve KMO güvenirlik katsayısı ölçümleri sonucunda analize alınan 35 maddenin ve bu maddelerin dağıldığı 8 ana faktörün yüksek düzeyde güvenilir sonuçlar verdiği görülmüştür.

Tablo 4'te yer alan faktör analizi sonuçları incelendiğinde, ölçeğin toplam varyansı açıklama oranının %60,69 olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeği oluşturan 35 maddenin faktör dağılımının da 440 ile 725 arasında gerçekleştiği ve bu durumun genel faktör dağılımını büyük oranda kapsadığı ve açıkladığı anlaşılmaktadır. Ölçeği oluşturan sorulara ait faktör dağılımı tekrar incelendiğinde, maddeler için oluşan faktör yüklerinin 35 numaralı madde haricinde %50 önem düzeyi ve üzerinde olduğu belirlenmiştir. Analiz edilen 35 maddenin oluşturduğu 8 alt başlığa ait faktör yükleri incelendiğinde, her başlıkta ortaya çıkan faktör yüklerinin de kendi içerisinde yüksek olduğu görülmektedir. Faktör dağılımı ilk başlık için 512 ve 678, ikinci başlık için 600 ve 725, üçüncü başlık için 581 ve 615, dördüncü başlık için 566 ve 662, beşinci başlık için 544 ve 674, altıncı başlık için 534 ve 601, yedinci başlık için 440 ve 639, sekizinci başlık için 551 ve 725 arasında dağılmıştır. Ölçeği oluşturan 35

maddenin ve bu maddelere ait 8 ana başlığın faktör ölçümlerinin yer aldığı tablo 4'e göre, kullanılan ölçeğin geçerlik düzeyinin yüksek seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Kullanılan ölçek faktör ölçümlerinde yüksek düzeyde olumlu sonuçlar vermiştir.

Tablo 4 Ölçeği Oluşturan Maddelerin Faktör Analizi Sonuçları

Madde	Faktörler							
	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8
2	,642							
3	,512							
7	,678							
1		,607						
4		,695						
6		,725						
13		,615						
14		,638						
15		,600						
18			,615					
25			,581					
16				,662				
33				,591				
17				,613				
5					,648			
12					,603			
20					,554			
23					,544			
24					,588			
31					,674			
32					,636			
8						,534		
9						,693		
10						,558		
11						,663		
19						,601		
21						,619		
22						,632		
26							,639	
34							,538	
35							,440	
27								,668
28								,725
29								,687
30								,663

Tablo 5 Sorulara Ait Madde Toplam Korelasyonları

F1	r	F2	r	F3	r	F4	r	F5	r	F6	r	F7	r	F8	r
2	,317	1	,558	18	,505	16	,603	5	,565	8	,363	26	,421	27	,399
3	,444	4	,396	25	,409	33	,554	12	,422	9	,396	34	,412	28	,423
7	,462	6	,456			17	,454	20	,466	10	,565	35	,303	29	,317
		13	,565					23	,313	11	,321			30	,354
		14	,466					24	,308	19	,301				
		15	,390					31	,412	21	,535				
								32	,467	22	,532				

Analize alınan 35 maddenin madde toplam korelasyonları incelendiğinde her faktörde 0,30 referans yükünün üzerinde dağılım gerçekleştiği görülmektedir. Oluşan değerlerin ,301 ile ,603 arasında değiştiği gözlenmektedir. Ölçek korelasyon değeri 0,30 referans aralığı altında kalan ve faktör yükü açısından da düşük bulunan 5 madde çıkarıldıktan sonra önemli ölçüde yüksek değerli sonuçlar göstermiştir.

Tablo 5 Faktörler Arası Korelasyon Ölçümü Sonuçları

Faktörler								
	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	
F1	r	,577*	,473*	,058	,397*	,598*	,406*	,295*
	Sig.	,000	,000	,336	,000	,000	,000	,000
F2	r	--	,487*	,250*	,418*	,594*	,452*	,304*
	Sig.	--	,000	,000	,000	,000	,000	,000
F3	r	--	--	,181*	,263*	,504*	,526*	,301*
	Sig.	--	--	,003	,000	,000	,000	,000
F4	r	--	--	--	,305*	,286*	,219*	,249*
	Sig.	--	--	--	,000	,000	,000	,000
F5	r	--	--	--	--	,514*	,301*	,456*
	Sig.	--	--	--	--	,000	,000	,000
F6	r	--	--	--	--	--	,448*	,348*
	Sig.	--	--	--	--	--	,000	,000
F7	r	--	--	--	--	--	--	,357*
	Sig.	--	--	--	--	--	--	,000

* p < 0.01 (Sig.).

Ölçeği oluşturan 35 soruya ait 8 ana başlığın aralarındaki faktör dağılımları sonuçlarının yer aldığı yukarıdaki tabloda, tüm faktörler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Faktörler arası korelasyon ölçümü sonuçlarında sadece birinci ve dördüncü faktör arası anlamlı bir fark oluşmamış, diğer tüm faktörler arasında anlamlı fark oluşmuştur. Oluşan farkın p < 0.01 düzeyine göre yüksek düzeyde anlamlılık içerdiği (p=,000) anlaşılmaktadır. Fark oluşan tüm başlıklarda üçüncü ve dördüncü faktör arasında .003, diğer faktörler arasında .000 düzeyinde yüksek düzeyde anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Ölçeği oluşturan ana başlıklar arasında uygulanan korelasyon ölçümü sonuçlarına göre, aralarında anlamlı fark oluşmayan iki başlık haricinde yüksek düzeyde bir bağıntı olduğu görülmüştür. Toplam 8 basamak arasında gerçekleşen yüksek düzeyli anlamlı fark, faktörler arasındaki güçlü bağıntıyı ortaya koymaktadır.

SONUÇ

Piyano eğitiminde sınav kaygısının ölçülmesi gerekliliği, bireylerin akademik başarılarının yükseltilmesinde karşımıza çıkan ilk seçenektir. Özellikle çalgı eğitimi ve onun önemli basamaklarından biri olan piyano eğitiminde ön plana çıkan denetim mekanizması, bireylerin piyano çalışması kadar kaygı düzeylerinin kontrolünde de gereklidir. Öğrencilerin doğru piyano çalışma yöntemine sevk edilmesi ve çeşitli yöntemlerle kaygı düzeyinin tespit edilerek azaltılmaya çalışılması akademik başarıda hissedilir bir fark yaratacaktır.

Yapılan çalışmada yukarıdaki düşünce ışığında oluşturulan piyano eğitime yönelik sınav kaygısı ölçeğinin, geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiği görülmüştür. İlk olarak güvenilirlik hesaplaması ölçümünden geçirilen ölçek, hem genel, hem de maddeler düzeyinde oldukça güvenilir bulunmuştur. Genel olarak 87,28 olarak gerçekleşen ölçüm sonuçlarına göre kullanılan ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu anlaşılmıştır. Diğer yandan ölçeğe yönelik KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ölçümü de yapılmış, sonuç güvenilirlik katsayısına yakın olarak 0,88 olarak bulunmuştur. Her iki ölçüm de yüksek düzeyde sonuçlar vermiştir.

Sınav kaygısı ölçeğinin iç tutarlılık ölçümlerinde ise faktör analizi ve korelasyon katsayısı ölçümleri yapılmıştır. Faktör analizi ölçümlerinde ölçeği oluşturan 35 maddenin 8 ana başlık altında toplandığı, bu başlıklara ait faktör dağılımlarının da bir madde haricinde %50'lik anlam düzeyinin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Ölçeği oluşturan 8 ana başlığa yönelik korelasyon ölçümlerinde ise ölçüm sonuçlarının anlamlı düzeyde olduğu gözlenmiştir. Her iki ölçümde de ortaya çıkan sonuç, ölçeğin maddeler ve ana başlıklar düzeyinde geçerli ve birbiriyle yüksek oranda bağıntılı bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Piyano eğitiminde sınav kaygısı ölçeğinin önemli ölçüde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğini söylemek mümkündür. Ölçek için uygulanan Cronbach's Alpha, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin), korelasyon katsayısı ve faktör analizi ölçümlerinde ortaya çıkan sonuçların hepsi, yüksek önem düzeyinde gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar kullanılan ölçeğin geçerli ve güvenilir olmasının yanında piyano eğitiminde de uygulanabilir olduğunu göstermektedir. Piyano eğitimine yönelik olarak geliştirilen ölçek, uygulandığı örneklem grubu ve örneklem grubunun cevapları doğrultusunda yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir bulunmuştur.

Sonuç olarak piyano eğitiminde kaygı düzeyinin ölçülmesi ve elde edilen boyutlara göre öğrencilere rehber olunması esastır. Sınav kaygısı ölçekleri yoluyla yapılması muhtemel olan ölçümlerde öğrencilerin kaygı düzeylerindeki durum, kaygının sebepleri ve öğrencilerin bu duruma yaklaşımları tespit edilerek öğrenciler bilgilendirilebilir. Kaygının azaltılmasında en önemli unsur kaygı düzeyi yüksek öğrencilerin piyano çalışma bilinci konusunda bilgilendirilmesi ve sınava nasıl hazırlanacağına, diğer deyişle nasıl çalışması gerektiğinin anlatılmasıdır. Nasıl çalışacağını bilen ve kendine uygun yöntemle çalışmaya sevk edilen öğrencilerin sınav başarıları ve muhtemel kaygı düzeylerindeki farklılaşmaların olumlu yönde olması beklenir. Bu sebeple piyano eğitimi sürecinde eğitimcilerin rehberliği ve öğrencilere nasıl çalışılması gerektiği konusunda vereceği bilgiler büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Akça, F. & Köse, A. (2008). Ölüm Kaygısı Ölçeğinin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Klinik Psikiyatri, 11, 7 – 16.

Akın, Ü., Akın, A. & arabacı, R. (2007). Öz-Duyarlık Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 01 – 10.

Bembenutty, H. (2008). Self-Regulation of Learning and Test Anxiety, Psychology Journal,5(3), 122 – 139.

Chapell, M. S., Blanding, Z. B., Silverstein, M. E., Takahashi, M., Newman, B., Gubi, A. & McCann, N. (2005). Test Anxiety and Academic Performance in Undergraduate and Graduate Students, *Journal of Educational Psychology*, 97(2), 268 – 274.

Çam, S. & Tümkaya, S. (2008). Kişilerarası Problem Çözme Envanteri Lise Öğrencileri Formu'nun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1 – 17.

Dibattista, D. & Gosse, L. (2006). Test Anxiety and the Immediate Feedback Assessment Technique, *The Journal of Experimental Education*, 74(4), 311 – 327.

Kenny, D. T., Osborne, M. S. (2006). Music Performance Anxiety: New Insights From Young Musicians. *Advances in Cognitive Psychology*, 2(2-3), 103-112.

Kirchner, J. M. (2002). Performance Anxiety in Solo Piano Playing. Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Oklahoma Graduate College, Norman, Oklahoma.

Kurtze, N., Rangul, V. & Hustvedt, B. E. (2008). Reliability and Validity of the International Physical Activity Questionnaire in the Nord-Trøndelag Health Study (HUNT) Population Of Men, *Medical Research Methodology*, 8(63), 1 – 9.

Lane, K. L., Parks, R. J., Kalberg, J. R. & Carter, E. W. (2008). Systematic Screening at the Middle School Level: Score Reliability and Validity of the Student Risk Screening Scale, *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 15(4), 209 – 222.

Miesner, M. T., & Maki, R. H. (2007). The Role of Test Anxiety in Absolute and Relative Metacomprehension Accuracy. *European Journal Of Cognitive Psychology*, 19(4/5), 650-670.

Reeve, C. L. & Bonaccio, S. (2008). Does Test Anxiety Induce Measurement Bias in Cognitive Ability Tests, *Intelligence*, 36, 526 – 538.

Reeve, C. L., Heggstad, E. D., & Lievens, F. (2008). Modeling the Impact of Test Anxiety and Test Familiarity on The Criterion-Related Validity of Cognitive Ability Tests. *Intelligence*, 37, 34–41.

Sansgiry, S. S., & Sail, K. (2006). Effect of Students' Perceptions of Course Load on Test Anxiety. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 70(2), 1-6.

Schumm, W. R., Crock, R. J., Likcani, A., Akagi, C. G. & Bosch, K. R. (2008). Reliability and Validity of The Kansas Marital Satisfaction Scale With Different Response Formats in a Recent Sample of U.S. Army Personel, *Individual Differences Research*, 6(1), 26 – 37.

Spada, M. M., Nikcevic, A. V., Moneta, G. B. & Ireson, J. (2006). Metacognition as a Mediator of the Effect of Test Anxiety on a Surface Approach to Studying, *Educational Psychology*, 26(5), 615 – 624.

Uluç, S. (2008). MMPI-2 Depresyon, Kaygı ve Öfke İçerik Ölçeklerinin Ölçüt Geçerliği Açısından Değerlendirilmesi, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(1), 57 – 66.

Whitaker Sena, J. D., Lowe, P. A. & Lee, S. W. (2007). Significant Predictors of Test Anxiety Among Students With and Without Learning Disabilities, *Journal of Learning Disabilities*, 40(4), 360 – 376.

Yıldırım, İ. (2008). Family Variables Influencing Test Anxiety of Students Preparing for the University Entrance Examination. *Eurasian Journal of Educational Research*, 31, 171–186.